

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษาวิจัยครั้งนี้ได้ดำเนินการดังรายละเอียดต่อไปนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
3. วิธีดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล
4. วิธีจัดกระทำกับข้อมูล

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร

ประชากรในการศึกษาวิจัยครั้งนี้คือ โรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม ในเขต 5 จังหวัดชายแดนภาคใต้ จำนวน 71 โรงเรียน ซึ่งกำหนดแหล่งข้อมูลในการศึกษาครั้งนี้คือ ผู้บริหารโรงเรียน หัวหน้าครู/วิชาการโรงเรียน ครูผู้สอน และ นักเรียน

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ได้มาจากการเลือกตัวอย่างแบบเจาะจง ตามเกณฑ์การคัดเลือกโรงเรียนเข้าร่วมโครงการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมจากโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม ในเขต 5 จังหวัดชายแดนภาคใต้ ได้โรงเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างจำนวน 3 แห่ง คือ โรงเรียน บุสถานุดดิน จังหวัด สงขลา โรงเรียนศรีฟ้าริดาบารูวิทยา จังหวัดยะลา และ โรงเรียนนุรุดดิน จังหวัดนราธิวาส แหล่งข้อมูลถูกเลือกตามสถานภาพผู้บริหารโรงเรียน หัวหน้าครู/วิชาการโรงเรียน ส่วนกลุ่มตัวอย่างที่เป็นครูผู้สอนและนักเรียน ได้มาจากการสุ่มอย่างง่าย รวมจำนวน 140 คน รายละเอียดดังตาราง 1

ตาราง 1 จำนวนกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามสถานภาพและสถานศึกษา

สถานภาพ	โรงเรียน			รวม
	บุคลากรนุดิน	ศรีพาริคาบารุวิทยา	นุดดิน	
1. ผู้บริหารโรงเรียน	2	1	1	4
2.. หัวหน้าครู/วิชาการ โรงเรียน	1	5	1	7
3. ครูผู้สอน	14	8	9	31
4. นักเรียน	32	34	32	98
รวม	49	48	43	140

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ มี 2 ชุด คือ

1. แบบสอบถาม ใช้สำรวจสภาพปัญหา และ ความต้องการพัฒนาวิชาการของโรงเรียน โดยกำหนดแหล่งข้อมูลผู้ตอบแบบสอบถาม 4 กลุ่ม คือ

1.1 ผู้บริหาร/คณะกรรมการการศึกษา สอบถามเกี่ยวกับเรื่องต่อไปนี้

การจัดทำมาตรฐานคุณภาพผู้เรียน

สภาพการนำมาตรฐานของผู้เรียนไปใช้

การพัฒนาสาระของหลักสูตรสถานศึกษา

1.2 หัวหน้าครู/วิชาการ โรงเรียน สอบถามเกี่ยวกับเรื่องต่อไปนี้

การจัดทำแผนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลางและมีประสิทธิภาพ

การจัดแหล่งการเรียนรู้ของสถานศึกษา

การประเมินและพัฒนาศักยภาพของผู้เรียน

1.3 ครูผู้สอน สอบถามเกี่ยวกับเรื่องต่อไปนี้

การพัฒนาสาระของหลักสูตรสถานศึกษา

ประสิทธิภาพการสอนของครู

การใช้นวัตกรรมในการจัดการเรียนการสอน

การวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้

เครือข่ายการเรียนรู้

ความก้าวหน้าและคุณภาพของผู้เรียน

ร่องรอยการจัดการสอนเป็นทีม

1.4 นักเรียน

2. แบบสัมภาษณ์ ใช้สัมภาษณ์ผู้บริหาร หรือคณะกรรมการการศึกษา หัวหน้าครู/วิชาการ โรงเรียน และครูผู้สอน เพื่อตรวจสอบประเด็นปัญหาที่ต้องการแก้ไขเร่งด่วน โดยเฉพาะประเด็นที่โรงเรียนแต่ละแห่งพร้อมที่จะพัฒนา แบบสัมภาษณ์ แบ่งออกเป็น 3 ตอน คือ ตอนที่ 1 การกำหนดมาตรฐานคุณภาพของผู้เรียน ตอนที่ 2 การพัฒนาสาระของหลักสูตร และตอนที่ 3 ประเด็นวิชาการที่ต้องการพัฒนาเร่งด่วน

วิธีดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการเก็บรวบรวมข้อมูลผู้วิจัยใช้วิธีการวิจัยและพัฒนา(Research and Development) โดยประยุกต์ใช้แนวคิดการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม (Participatory Action Research : PAR) มีลำดับขั้นตอน 2 ระยะ ดังนี้

ระยะที่ 1 สำรวจข้อมูลเบื้องต้น กำหนดเป็น 3 ขั้นตอน คือ

1. สำรวจข้อมูลเบื้องต้นโดยส่งแบบสอบถามสภาพปัญหาและความต้องการพัฒนาวิชาการของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม ในเขต 5 จังหวัดชายแดนภาคใต้ โดยส่งแบบสอบถามทางไปรษณีย์ในวันที่ 31 มกราคม 2544 โดยกำหนดให้ส่งกลับภายในวันที่ 20 กุมภาพันธ์ 2544

2. สรุปผลสภาพปัญหาและความต้องการพัฒนาวิชาการจากแบบสอบถามที่ได้รับตอบกลับคืนมา โดยจัดประชุมในวันที่ 22 กุมภาพันธ์ 2544 เป็นการประชุมครั้งที่ 4/2544 ณ ห้องประชุม 313 ชั้น 2 อาคารคณะศึกษาศาสตร์

3. คัดเลือกประเด็นปัญหาที่ต้องการแก้ไขเร่งด่วน และคณะผู้วิจัยได้ลงพื้นที่ศึกษาสภาพโรงเรียนเพิ่มเติมและสัมภาษณ์ปัญหาที่ผู้บริหาร คณะกรรมการการศึกษา หัวหน้าครู/วิชาการ โรงเรียน และคณะครูเห็นสอดคล้องกันว่าเป็นประเด็นที่โรงเรียนพร้อมที่จะพัฒนา

โรงเรียนนุสตานาคดิน จังหวัดสงขลา สัมภาษณ์ในวันที่ 27 กุมภาพันธ์ 2544

โรงเรียนศรีฟ้ารีดาบารูวิทยา จังหวัดยะลา สัมภาษณ์ในวันที่ 1 มีนาคม 2544

โรงเรียนนุรุดดิน จังหวัดนราธิวาส สัมภาษณ์ในวันที่ 1 มีนาคม 2544

ระยะที่ 2 จัดประชุมเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม มีขั้นตอนดังนี้

1. คณะผู้วิจัยและโรงเรียนร่วมกันจัดประชุมปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมในเรื่องที่เป็นปัญหาที่ต้องการพัฒนา ที่ได้จากระยะที่ 1 และขั้นที่ 3

2. คณะผู้วิจัยนิเทศติดตามผลการปฏิบัติงานทางวิชาการเป็นระยะ ตามประเด็นที่ได้จัดประชุมเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมไปแล้ว

3. คณะผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลการพัฒนาวิชาการจากหัวหน้าครู ครูผู้สอน และนักเรียน

วิธีจัดการกับข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อสรุปประเด็นการพัฒนาวิชาการของโรงเรียน มีดังนี้

1. การสำรวจความต้องการพัฒนาวิชาการด้านวิชาการในส่วนของการเรียนการสอนที่คณะศึกษาศาสตร์ตอบสนองความต้องการได้ จากแบบสอบถามและการสัมภาษณ์ วิเคราะห์สรุปผลที่ได้ในลำดับสูงสุดและจัดลำดับความสำคัญเร่งด่วน

2. การสรุปผลการประชุมเชิงปฏิบัติการตอบสนองความต้องการและสภาพที่เป็นจริง วิเคราะห์หาค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน